

BLED IN POLETJE

Končno! Končno je nastopilo poletje! Čeprav nas še večkrat zamotijo oblaki, ki

sumljivo prijadrajo po nebu, se je končno le pričela sezona kopanja in dopustov. Po

nice, ki so jo odprli! Pozabil sem, da se igralnica za denar ne ujema z našo moralno in da o tem ni potrebno pisati. Končno pa morala gor ali dol — tu je turizem (kaj pa cesta, za katere popravilo ni potrebno moralno opravičilo).

Bled se pripravlja. V nedeljo bo velika veslaška regata. Sedaj predstavljata atrakcijo dva potapljača, ki urejata fiksirana štartna mesta. Pravila zahtevajo, da so vsi čolni različnih kategorij v isti ravni na štartu, kar pa sedaj ni bilo mogoče. Nove štarte delajo že v okviru priprav za svetovno prvenstvo.

Ko sem šel proti kopališču, sem zvedel še za incident nekega domačega turista pri čolnih. Prosil je za čoln — za pol ure. Brez besede so mu ga dali. Ko se je vrnil v »hangar«, pa so mu povedali, da izposojajo čoln samo za celo uro. Ni mu pomagalo njegovo »nekulturno« pojasnjevanje — moral je plačati za celo uro.

Kopališče je že zasedeno. Ni še toliko kopalcev, kot v pravi sezoni, vendar so nekateri že zelo lepo »obarvani«. Temperatura vode je 19 stopinj, a pričakujejo, da se bo v nekaj dneh dvignila na normalo. Malo sem bil za



cestah se valijo kolone avtomobilov z najrazličnejšimi registrskimi oznakami...

Razumljivo je, da je bila naša pot usmerjena proti Bledu. Bled je pač biser Gorenjske in naš ponos. Bled je vedno privlačen. Za vse je na Bledu prav vse zanimivo.

Če govorimo o Bledu, se ne moremo izogniti cesti, ki nas pripelje na Bled. V »Glasu« je bilo že zabeleženo, da je na Posavcu »avto(na)strada«. Tisti »na« so sicer že nekoliko odstranili, vendar je zanimivo, da je pri urejanju tega odseka zmanjkalo denarja za ureditev 50 metrov ceste. Nič ne pomaga, treba je »dati v drugo« in se počasi zapeljati čez ta del. Kasneje mi je

ga pripomoglo še deževje.

Cela Jugoslavija je v mislih pri hrabrih branilcih. Pomoč prihaja od vsehovod, a še vedno se postavlja vprašanje, če bodo ljudje zdržali v nečloveških naporih.

Še osem zločincev

imamo zahvaliti, da so uspeli preprečiti katastrofo. Veliko škode je že narejene, a ne ve se, kolikšno moč bo še zmogel razdivjani orjak. Na vseh krajih je položaj kritičen. V zadnjih dneh je topljenju sne-

so jih odkrili v Sovjetski zvezi.

Policija je namreč zaprla osem nekdanjih esesovskih oficirjev pod obtožbo, da so sodelovali v pokolu v Babij Jaru. Vsi so imeli čine majorja ali podpolkovnika v esesovskih enotah, čeprav so bili pred tem podoficirji ali pa nižji oficirji.

Zločince so aretirali v Westfaliji, na Bavarskem in v Baden Württembergu. Vsi aretiranci so sodelovali pri streljanju 33.771 Židov, med katerimi je bilo 988 otrok v starosti do 14 let.

Plavajoči laboratorij

Split — Oceanografski inštitut v Splitu ima edinstveno ladjo na Jadranu. To je plavajoči laboratorij, ki je vse leto na odprtem morju in nudi znanstvenikom idealne pogoje za proučevanje rastlinskega in živalskega sveta v morju, opazujejo gi-

banje morskih tokov in merijo temperaturo morja.

50000 znamk

Vrbaš — Ernest Laslo je več kot štiri desetletja zbira znamke. V zbirki ima že preko 50.000 znamk iz 40 držav. Pred sedmimi leti je v Varšavi dobil posebno priznanje kot najboljši zbiralec na svetu.

Avtomat na tramvajih

Sarajevo — Luka Lendič je izdelal poseben aparat, ki v trgovinah in na tramvajih nadomešča osebe. Poseben avtomat namreč šteje denar in vrača ostanek. Prvi poskusi so pokazali dobre rezultate. Za aparat se že zanima sarajevsko mestno podjetje.



Potapljači pripravljajo štartne proge

na Bledu dejal neki gost, da nam je zmanjkalo 50 m denarja!

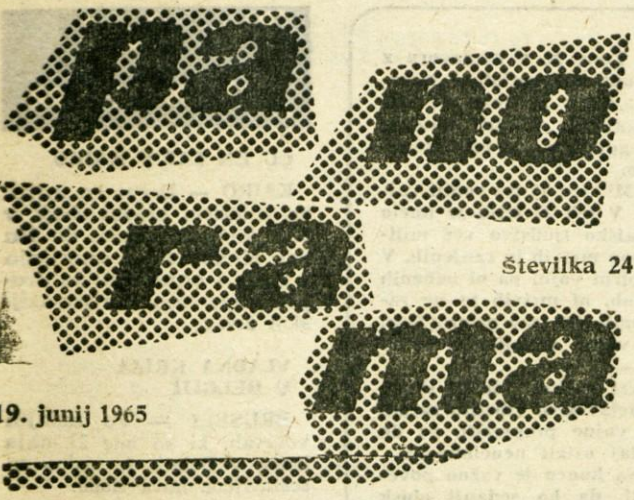
Pri Posavcu sem ustavil starejšemu »avtoštoparju«. Ko sva prišla nad brezjanski klanec, sem prisluhnil njegovim mislim o razdejanju na cesti: »Zanimivo, da prav tukaj ni ceste. Saj priznate, da je sploh ni? Veste zakaj? Jaz mislim, da ta del ne spada pod vpliv turističnega območja Bleda. Ta del je namenjen romarjem z Brezj.

Bled že živi v turistični sezoni. Pred hoteli je polno avtomobilov. Pravijo, da je obisk večji kot je bil lanski. Morda je večji zaradi igral-

čuden, ko sem pogledal na tablo, kjer piše, da je temperatura zraka 20 do 25 stopinj. Ne verjamem, da toplota tako hitro niha, da je ne bi mogli točno izmeriti.

Ko sem se vračal z bežnega sprehoda po Bledu, sem srečaval skupine otrok, ki so prišli sem na končne izlete. Potapljača sta bila v središču pozornosti. Končno jim je uspelo delno ozdraviti jezero. V jezero že priteka v sekundi 300 litrov sveže vode.

P. Colnar



Številka 24

19. junij 1965

Donava poplavlja

Ze dalj časa stoje ljudje ob Donavi ter jo opazujejo. Ali bo še narasla? Da bi se le končno umirila! Gorska reka, ki dobiva vedno več vode od svojih pritokov nenehno grozi. V začetku je samo grozila, napadala je obrambne nasipe, ki so jih postavljali ljudje, zaletavala se je in besnela, dokler ni končno zmagala in jih predrila. Ljudje so morali zapustiti svoje domove in jih prepustiti kalni reki.

Pri Bački Novi vasi je nasip popustil. Stražar je zaslišal zamožljive bučanje in takoj nato zagledal, kako se nasip ruši. Voda je odnašala stare vrbe in topole, posestvo kombinata »Vojvodina«, teleta, svinje in ovce!

V Novi Vasi je nastala zmešnjava. Žene in otroci so bežali na cesto. Starci so hoteli na vzvišene kraje, da jih ne bi dosegla voda. Proti nasipu so hoteli moški, da bi poskušali ohraniti svoje domove. Opoldan so prišle v vas že nove skupine delavcev. Za njimi so hoteli traktorji, buldožerji in kamioni.

Donava je poplavlila okoli 1500 ha posejanih površin. Evakuiranih je bilo okoli 1700 ljudi.

Po zmagovalstvu Donave nad glavnim nasipom se je 2000 ljudi postavilo v bran pred podivjano reko. Posamezniki so skakali v vodo in reševali živino. Donava se je dvignila na 706 cm, to je višje kot kdajkoli. Delali in utrjevali so novi nasip. Ko so ljudje že pričeli obpavati, so prišli na pomoč buldožerji in kamioni z vojakmi. 600 uniform se je pridružilo nenevarnemu boju. Kopčili so nove in nove vreče s peskom, a štab za poplavo je venomer javljal: »Donava še vedno raste!« Od teh »zajčjih« nasipov, kot jih sami imenujejo, je odvisno, ali bo Donava poplavlila celo jugovzhodno Bačko.

Ljudje delajo in se borijo. Donava še vedno narašča. Le izredni požrtvovalnosti se

Ameriška tovarna je izdelala novo vrsto električne miniaturne ure »Accutron«. Ura je po velikosti enaka običajni zapestni uri, toda kaže čas z 99,9977 odstotno točnostjo, kar ustreza napaki ene minute v enem mesecu.

Uro so z uspehom preizkusili pri določanju točnega časa poleta ameriških umetnih satelitov.

Električna miniaturna ura

Sesti obisk našega predsednika Tita po vojni v Sovjetski zvezi se je začel včeraj na vnukovskem letališču, 40 kilometrov oddaljenem od središča Moskve. Na tej dolgi poti od novega letališča do mestnih vrat, na pločnikih širokih moskovskih ulic, smo se lahko prepričali, v kakšnem razpoloženju so v Moskvi sprejeli našega voditelja. Ni potrebno obširno razlagati, da je do sedanjega obiska prišlo zaradi žive potrebe in da bodo zaključki sedanjega sestanka najbrž izredno važni za razvoj dogodkov v svetu v naslednjem obdobju. Položaj v svetu se je v zadnjem letu tako bistveno spremenil, da te spremembe morajo skupno ocenjevati najbolj izkušeni politiki. V ospredje moskovskih političnih tem brez dvoma sili sedanji splošni položaj v svetu in nevarnost vojne, odnosi v delavskem gibanju in kot zadnje tudi zboljševanje dvostranskih odnosov med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo, ki

Moskovske teme

so po splošni sodbi zadnja leta dobri in smo z njimi lahko zadovoljni.

Osnovno vprašanje sodobnosti, vprašanje miru in vojne, bo v moskovskih razgovorih najbrž dobilo najvažnejše mesto. Pri ocenah sodobnega razvoja v svetu med jugoslovanskimi in sovjetskimi komunisti ni bistvenih razlik. Dovolj je, če primerjamo posamezne odstavke iz programa KP Sovjetske zveze, ki govorijo o vojni in miru:

»S skupnimi naporimi močnega socialističnega tabora, miroljubnih nesocialističnih držav, mednarodnega delavskega razreda in vseh naprednih sil, ki so za mir, lahko preprečimo vojno.«

»Koeksistenca v miru socialističnih in kapitalističnih držav je objektivna nujnost razvoja človeške družbe. Vojna ne sme služiti za na-

čin reševanja mednarodnih sporov.«

Primerjava pokaže, da so ocene o vojni med Jugoslavijo in Sovjetsko zvezo skoraj identične. Vendar pa na obeh straneh čutijo potrebo, da bi se izbrala pravilna sredstva za ohranitev miru sprčo motenj in dejanj, ki kažejo na vojno nevarnost.

Prav tako težko in važno vprašanje, kot je vprašanje vojne in miru, pa je tudi vprašanje odnosov v mednarodnem delavskem gibanju. Ne gre pri tem prezreti važnega dejstva, da se kljub pomirljivem stališču sovjetskega vodstva po oktobrskem plenumu sporna vprašanja s Pekingom niso ublažila. Zapaženo je, da je kitajsko vodstvo sovjetski molk izrabljalo. Napadi so postajali vedno bolj ostri in pogosti. Sam Mao

Ce Tung je v razgovoru z japonskimi socialisti povedal, da v Pekingu ne nameravajo odložiti orožja. Njegove besede to dokazujejo.

»Mi smo 25 let vodili vojno. V teh 25 letih je imelo kitajsko ljudstvo več milijonov mrtvih in ranjenih. V papirni vojni pa ni nobenih izgub, ni mrtvih in ne ranjenih. Mi smo pripravljeni to vojno nadaljevati še 25 let.«

Vsi poskusi, da bi škodo v delavskem gibanju zaradi te vojne preprečili, so do sedaj ostali neučinkoviti.

Na koncu je važno povedati, da bo sedanji obisk tudi za dvostranske odnose koristen. Blagovna izmenjava in druge oblike sodelovanja so se zadnja leta okrepile. Sovjetska zveza stopa na čelu držav, s katerimi imamo največjo blagovno izmenjavo. Do leta 1965 bi blagovna izmenjava morala doseči vsoto ene milijarde dolarjev. Nobenih zadržkov ni, da se to ne bo zgodilo.

Te dni po svetu

ČU EN LAJ V KAIRU

KAIRO — Danes bo prišel na tridnevni uradni obisk v ZAR kitajski premier Ču En Laj. Njegov obisk spravljajo v zvezo s pripravami na drugo konferenco afriško-azijskih držav.

VLADNA KRIZA V BELGIJI

BRUSELJ — Po zadnjih volitvah, ki so bile 23. maja letos, v Belgiji še vedno ni sestavljena nova vlada.

POTOVANJE WILSONA

LONDON — Angleški premier Wilson je potrdil, da bo kot vodja posebne komisije Commonwealtha obiskal prestolnice petih dežel, da bi ugotovil možnosti za vzpostavljanje miru v Vietnamu. Wilson je potrdil, da ima misija namen obiskati Moskvo, Washington, Peking, Hanoi in Saigon.

iz slovenskih zamejskih časopisov

SLOVENSKI VESTNIK

Koroška turistična zveza je pred kratkim objavila podatke o razvoju zimskega turizma na Koroškem. V času od 1. novembra do 30. aprila je bilo na Koroškem 485.702 nočitev, kar je za 15% več kot v zimski turistični sezoni 1963/64.

MATAJUR

Konec meseca maja je obiskala Matajur skupina 30 študentov farmacije in biologije iz Trsta.

Gorsko cesto, ki vodi skozi prelaz Krnice v dolino Rezi, je in je sedaj neprevozna, bodo popravili.

Ljubo doma kdor...

V četrtek je pristalo na letališču »LJUBLJANA« potniško letalo ljubljanskega podjetja AA. V prihodnjih dneh bo na tem letališču pristalo še več letal domačih in tujih letalskih družb, s katerimi se bodo pripeljali naši izseljenci v svojo rojstno domovino.

S prvo skupino je dopotovalo 82 naših izseljencev iz Toronta v Kanadi. V svoji rojstni domovini bodo ostali šest tednov. Med tem časom si bodo ogledali svojo rojstno domovino. Skupino vodi

predsednik društva »SIMON GREGORČIČ« Ludvik Stegu. Mimogrede naj povemo, da so vsi prispeli izseljenci tudi člani tega društva.

Tako kot vedno je bilo tudi tokrat videti zelo ganljivi

ve prizore pri srečanju med njim in domačimi. Kajti mnogi med njimi že niso bili v domovini po deset, dvajset ali tudi več let. Pri vseh izseljencih je bilo moč opaziti ponos, ko so se spustili z velikim letalom na moderno letališče sredi svoje rojstne domovine.

Kljub temu, da je v lanskem letu prispelo na obisk

v rojstno domovino veliko izseljencev, jih pričakujejo letos še mnogo več. Kot napovedujejo, bo skoraj vsak teden prispelo po eno letalo z našimi rojaki. In če računamo, da jih pripelje eno letalo po osemdeset, devetdeset ali več rojakov naenkrat, potem lahko vemo, da jih ne bo malo tistih, ki si želijo obiskati svoj rojstni kraj.

»Ljubo doma, kdor ga ima«, vsekakor potrjuje to, da pride vsako leto več slovenskih in jugoslovanskih rojakov na obisk v svojo rojstno domovino, ki so jo pred davnimi leti morali zapustiti zaradi pomanjkanja dela.

JOZE JARC

Koroški partizani na Jezerskem

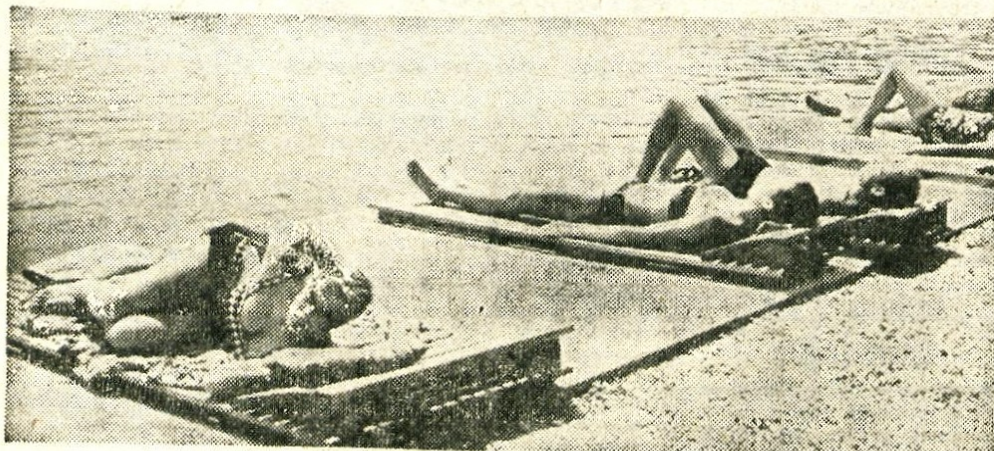
Letošnje jubilejno leto je spodbudilo organizacije ZB za srečanje vseh partizanov in aktivistov s področja Koroške in tistih, ki so sodelo-

vali na tem terenu.

Pripravljalni odbor bo imel svojo zadnjo sejo pred srečanjem v torek v Trzinu. Pogovorili se bodo o dokončnem

programu srečanja.

Svečanost bo povezana z odkritjem spominske plošče padlemu partizanu Grabnar Ljubu-Vrhanu pri Maloščah.



Letošnja turistična in kopalna sezona je hudo okrnjena zaradi neprimerne vremena. Vendar pa v naših turističnih krajih že beležijo letos več turistov, zlasti iz tujih dežel, kot lani v tem času. Seveda je poleg vode in sonca potrebno tudi drugih oblik razvedrila. Posnetek iz blejskega kopalnišča

Kvalitetna zasedba na blejski regati

Jubilejna mednarodna regata na Bledu, ki bo danes in jutri na Blejskem jezeru, bo ena najmožnejših in najkvalitetnejših veslaških prireditev v zadnjih letih na Bledu. Nastopilo bo okoli 370 veslačev iz 29 domačih in tujih klubov. Nastopili bodo veslači iz Sovjetske zveze, Avstrije, Poljske, NDR, Italije, Romunije, Bolgarije in Jugoslavije. Člani se bodo pomerili v vseh disciplinah, medtem ko bodo mladinci tekmovali le v štirih disciplinah. Največje je vsekakor zanimanje za nastop odličnih Rusov in Čehov. Naše izbrane ekipe bodo tekmovali v štirih disciplinah: v četvercu

brez krmarja in s krmarjem, v dvojici brez krmarja, dvojice scullu in v osmercu.

Blejski veslači so se za to prireditev zelo dobro pripravljali in bodo nastopili v disciplini četverec brez krmarja in v osmercu. Prvikrat bodo nastopili tudi mladinci v osmercu.

V soboto bodo na sporedu predtekmovanja, nedeljska regata pa se bo pričela ob 15. uri. Na Bledu so marljivi organizatorji uredili vse potrebno za nemoten potek te velike mednarodne prireditve, med drugim so zgradili tudi nove naprave na startu in zboljšali tekmovalno progo.

J. B.

Turistične informacije

Nekateri ljudje so trmasti kot milijon istrskih oslov. Nočejo ne videti ne slišati, kar je dano videti in slišati vsakemu normalnemu občanu. Taki so moji kolegi. Trdijo, da časopisi pretiravajo, ko se spotikajo ob službo informacij. Očitki, da vedo naše vrle tovarišice za pulom kvečjemu le to, koliko je ura in ali pada zunaj dež, so po njihovem zgolj zlobna natolcevanja. Da bi me prepričali, so me vlekli s sabo v turistični urad. Postavili smo se v vrsto pred okencem INFORMACIJE in pričeli...

Stava je bila hudo preprosta. Vsakdo je zastavil vprašanje. Kakršnokoli vprašanje s področja turizma, prometa, gostinstva. Če bo lakirana gospodična na oni strani šipe vedela odgovor na vse, plačam jaz. Če odpove le enkrat, plačajo moji prijatelji. Večja!...

»Tovarišica, kdaj vzleti letalo iz Singapurja v Avstralijo?« je vprašal prvi.

»Ob ponedeljskih ob sedmih zjutraj, drugače ob osmih!« se je oglasilo kot iz topa.

»Ali bi bili tako prijazni in mi povedali, koliko stane dnevni penzion v dunajskem hotelu „Schnitzel-bar“?« je vprašal drugi.

»Stodvajset šilingov kategorija C, vsaka višja kategorija petdeset odstotkov več!« je pohitelo uslužbenko.

»Ali se brzovlaki na transafriški progi še vedno ustavljajo na postaji Lulumba?« je vprašal tretji.

»Samo jutranji, ostali nimajo več postanka!« se je nasmehnila uslužbenka.

Tovariši so me zmagoslavno pogledali. »No, ali vidiš?« so nemo govorili njihovi škodoželjni pogledi.

Ostal sem hladnokrven. Prav nič me ni skrbelo za moj denar. Mirno sem se sklonil do line v okencu in zastavil svoje vprašanje.

»Tovarišica, ali mi lahko poveste, kje bi na našem morju pocenil letoval?«

To smo ga pili — a seveda ne na moj račun!

V. N.

Otok napovedal vojno

Britanski tisk poudarja, da se je kaj takega lahko pripetilo le na Škotskem! Ko se je pred otokom pojavil trajekt britanskih železnic, ga je dočakala množica ljudi z zelo nevarnimi nameni. To je bil prizor kakor iz filmov s temo iz srednjega veka: ljudje so bili oboroženi s palicami, z lovskimi puškami, motikami in z vsem, do česar so lahko prišli, celo s kamenjem. Presenečeni mornarji in potniki na trajektu se niso upali približati obali, ker so bile namere otočanov več kot jasne, poleg tega pa so se slišale tudi »bogate škotske kletvice«, kot so poročali razni listi.

Te dni bi namreč morala biti preizkušnja nove proge, ki bo spajala kopno s tem slikovitim otokom, na katerem proizvajajo dva značilna škotska proizvoda: volno in whisky. Prebivalci so se uprli, ker ne želijo imeti opravka s »hudičevimi čredami turistov«, ki bodo prihajali vsako nedeljo, potem ko bo vzpostavljena zveza s kop-

nim. Res je sicer, da imajo vsak delovni dan z otokom redno zvezo s kopnim, toda to je popolnoma drugače, trdijo prebivalci otoka Sky, ker ob teh dnevih prihaja zelo malo turistov.

Direktor šole na otoku Sky je izjavil: »Kaj nam bodo

prinesli nedeljski turisti? Le obupen trušč, množico odpadkov, avtomobile, ki nas bodo strašili in mladino, ki bo slabo vplivala na naše delo. Nimamo nič proti temu, da uničujejo druge dele Velike Britanije, toda sem ne bodo prišli. Nam je mir pomembnejši od turistov!«



TAKSI

Povsem slučajno je lastnik privezal oslička k drevesu, na katerem stoji tabla z napisom »taksi«. Vendar se ti zdi, da dolgouhec potrpežljivo čaka na potnike, da jih bo ponesel po Ninu. Na tržne dneve »parkira« tukaj še precej takih taksijev, ki potrpežljivo čakajo na gospodarje.

Iščemo guvernerja

»Nudimo zaposlitev. Išče mo generalnega guvernerja Avstralije, ki naj bi bil Anglež, kraljevske krvi ali vsaj polkraljevske. Plača: osem tisoč funtov letno in z možnostjo hitrega napredovanja. Ponudbe poslati siru Robertu Mensisu, predsedniku avstralske vlade.«

Tak oglas je bil objavljen v londonskem Sunday Times in ni nikakršna potegavščina. Mesto generalnega guvernerja je prazno že od 6. maja lanskega leta.

Teoretično ima pravico, da imenuje generalne guverner-

je v državah Commonwealtha le britanska kraljica. Toda v praksi morajo zainteresirane države same najti primerne osebnosti. Več kot eno leto se avstralska vlada zama trudi, da ga najde. To samo častno nalogo niso hoteli sprejeti niti kraljica mati, niti glosterski vojvoda, niti princesa Aleksandra in še mnogi drugi visoki člani kraljevske družine. Vsi so enakega mnenja: plača je prenizka, da bi z njo pokrili izdatke za reprezentanco in Avstralija je predalet.

Bled ima igralnico

Kljub stalnim sezonskim nastopom — raznih folklornih skupin, pevskih zborov, kinopredstav, jazz festivalov, plesnih tekmovanj, artističnih nastopov, letalskih akrobacij nad blejskim jezerom, trebušnih plesov barskih plesalcev, so bila mišljenja tujih turističnih obiskovalcev — gostov letovišarskega kraja

Bleda vedno ista in to — na Bledu ni kulturno-zabavnega življenja, po domače povedano, veselja ni nikjer...

Zelo smo se razveselili sporočila, novice, da so v svrhu tega pred kratkim odprli na Bledu novo družabno igro — igralnico, katera naj bi nudila zabavo vsem tistim nergačem, ki trdijo, da jim v času

njihovega oddiha manjka družabnega življenja.

Kako izgleda ta novo otvorena igralnica za denar na zunaj in znotraj vam ne bi vedel povedati, ker k otvoritvi nisem bil vabljen (verjetno zaradi službene tajnosti ni bilo tudi snemalca RTV). Zvedel sem samo toliko, da je otvorena igralnica na Bledu poslovalnica igralnice San Rema in da imajo vstop v ta prostor vsi, razen Matevža Dinarja. To pa seveda ni nič novega, saj smo se v zadnjem času že vsi več ali manj navadili, da dajemo prednost tovarišici Valuti. Mislim, da prepoved igranja v novi igralnici domačemu turistu ne bo delala težkoč, kajti domačemu turistu ostaja v zadnjem času raznih ukrepov, proti ukrepov, zakonov, dopolnilnih uredb, vseč nadvse splošno priljubljena igra »Človek, ne jezi se«. Upam, da bo igralnica, ki jo lahko obenem smatramo tudi kot najnovejšo turistično novost na Bledu, povsem uspešna. Verjetno se bo vsled tega zmanjšal dohodek prodaje kisle vode, povečal pa naj bi se dohodek v igralnici. Vsi pričakujemo, da nam bo ta novi denarni vrtljak vrgel dosti deviz, denarja, s katerim bi končno lahko dokončali zdravljenje blejskega jezera. Če bi na otoku odprli za moške še samopostrežno trgovino s »strip tease girl's« potem smo lahko prepričani, da smo na Bledu za vse tuje turiste za dalj časa odpravili takozvani Dolgčas.

Grega



Ker pač v igralnico ne smejo, so se odločili, da bodo igrali na cesti. Vendar ne za denar!

193. Poglavar Rumenka je jezdil pred svojimi ljudmi sem in je glavnine. Takrat se nenadoma obrnil in pripravil za napad. Iz njihovega troja se izločil lep, visok Indijanec s perjem po glavi. Poglavarja na glavi in perja je spoznal: to je bil Billovo četico. Bill ga je spoznal: pravilo so mu Rumenka in bil je neustrašen borec. "Spoznal sem te, Pahaska," je odgovoril Billa. "Če se hočeš boriti, priredi bliže in bori se z menoj." Pahaska se pravilo Indijanci Buffallo Billu, kar je pomenilo v njihovi jeziku "dolgolasi". Bill se je pozivu Rumenke roke odzval. Sam je dal ta dogodek v svojem življenju tako:



REKLI SO...

KRESOVANJE

prejela za ureditev rentabilnega dovajanja hladilne vode za valjarne in generatorje na Javorniku triletno rento in odškodnino v višini 107 tisoč din. Od posameznikov pa je bil najbolj ocenjen predlog tov. Kus Jožeta, ki bo za lasten način obešanja glavnega oboka pri SM pečeh prejel triletno rento v višini 72 tisoč 485 dinarjev.

18.23; disk: 2. Prezelj 30.50;
4 × 100 m: 1. Triglav 53.8.
Ekipni vrstni red: mladinci
1. Kladivar 19.598; 2. Triglav
19.120; 3. Olimpija 18.937; —
mladinke — 1. Kladivar
12 047; 2. Branik 11.348; 3.
Triglav 10.588 itd. — M. K.

tudi dva Kranjčana. Franc Černe se je uvrstil na odlično peto mesto in ima vse možnosti, da se bo udeležil evropskega prvenstva. Naglič pa je bil sedmi. V prihodnje bo še nekaj podobnih izbirnih tekmovalj, nakar bodo selektorji sestavili državno reprezentanco za bližnje evropsko prvenstvo. — B. M.

V torek je sindikalna ekipa Tekstilindusa premagala ustrezno ekipo Verige iz Lesc s 3,5 : 2,5 in se skupno z Železarno z Jesenice plasirala na sindikalno prvenstvo Slovenije, ki bo v juliju na Bledu.



V Križah pri Trziču se je začel v sredo športni teden, ki bo dosegel svoj vrhunec v nedeljo, 20. junija. Med prvimi srečanji na novem stadionu je bil v četrtek rokometni turnir. Na sliki rokometasi iz Križev in Radeč pri Zidanem mostu

Intervju tedna

Dva nova rekorda

Celju pa je izboljšal dva gorenjska rekorda. Tokrat se je izkazal v metu kladi-
v in diska. Kladivo je
vrgetl 41,43 metra daleč,
disk pa 43,92 metra.

»Upam, da bom letos
zabeležil v metih kroglo,
diska in kladi-
vo še boljše
rezultate, kot sem jih v
sredo v Celju, saj imam
trenutno boljše pogoje za
vadboto kot sem jih imel
tani.« To nam je pred
dnevi dejal ta mladi atlet,
ki še veliko obeta.

MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA MIHA KLINAR: MESTA, CESTE IN RAZCESTJA

čevanju in želji po uganjanju močnejšim, je gnoj, iz katerega raste in se bohota vesoljna krivica. Zato je človekovo upanje, da bi se prebil iz začaranega kroga vesoljne krivice, tako brezizgledno. Ko bi ne bil pesnik in bi se ne mogel zatekati v svet poezije, bi se že zdavnaj ubil.

Čudno? Kako je mogel takrat pritrdjevati temu pesniku, čeprav se ni vdajal njegovi brezizglednosti, ker je veroval v prenovno sveta s pomočjo socialne demokracije. Z njo bo porazil Anninega bogataša, je mislil takrat, ker ni imel drugačne možnosti, da bi se povzpel sam. Zdaj misli drugače. Človeško življenje je prekratko, da bi lahko računal na možnost, ki je samo teorija in ki se bo morda uresničila, če se sploh bo, šele v daljni prihodnosti. Tu v Hartbergu se nam ponuja možnost, da se lahko sam z lastno močjo dvigne z dna. Treba je samo zaupati vase in se osvoboditi sentimentalnih predsodkov do žene, do načel, ki jim je pripadal, dokler ni spoznal, da se lahko povzpne tudi sam, in o katerih naj žena misli, da jim še pripada.

Naj misli! Mada misli! Drugače bi lahko zaslutila, da je šamo žebelca, ki pritaša med, namenjen drugi. Če ko kdaj bogat, se bo lahko ločil in ji nekaj tudi izplačal, pošteno, kakor se spodobi izplačati človeka, ki ti je pri delu pomagal. Tudi za otroka bo poskrbel. Z Anno ga bosta posvojila. A če ga Anna ne bo hotela ali ga Stefi ne bo pustila, bo plačeval zanj, da se bo izsolal in morda nekoč tudi dedoval za njim. Ne Stefi ne otrok mu potem ne bosta mogla očitati, da ni bil človek.

Odvisno je seveda od današnjega večera. Praznovanje pete obletnice poroke je vključil v svoj načrt. Presil je knjigarnarja Rosensteina, naj povabi lastnika tiskarne Herrgoutha, ker si ga sam ni upal. Bil je vendar samo stavec v Herrgouthovi tiskarni in kako naj bi se potem drznil povabiti gospodarja. Rosenstein naj mu ugledni pot in prevzame skrb, kako ga bosta pridobila, da jima bo

za majhno odškodnino pustil tiskati časopis v svoji tiskarni. Samo zaradi Herrgoutha bo današnja večerja. Knjigarnar ju bo zbližal in Herrgouth bo na večerji pozabil, da je v gosteh pri svojem delcu. Govorila bosta kakor enak z enakim, kakor dva poslovna človeka.

Prvič v življenju se je počutil kot poslovni človek.
»Daj, pohiti,« je prekinil brezplodni pogovor z ženo. »Čez uro mora biti vse nared.«
Ali je res vse to potrebno, razmišlja Stefi. Večerja ne bo tako poceni. Ali se jima je res treba bahati, kakor da sta bogata. Je pozabil, da morata štediti.

Rada bi ga opomnila tudi na to. A si ne upa. Boji se očitanja, da je nehvaležna za pozornost, ki jo ji izkazuje. Pa ji je bilo do te pozornosti tako malo, tako zelo malo. Razživel se je šele čez dobro uro v Törökovem salonu v družbi z gospo Martho in z gospo Rosensteino.

6

Gospa Martha je oblečena v obleko, ki ji jo je te dni sešila Štefi. Srečna je, ker jo že ves večer občuduje gospa Rosensteinova, suha koščena ženska z zajčjimi ustnicami.

»To obleko ste gotovo dobili iz Graza?« vprašuje knjigarnarjeva.

»Ne. Uganite, kdo mi jo je sešil,« se gospa Martha smehlja.

»Kako naj uganem?«

»Šivilja ni daleč.«

»Gospa Rosensteinova zaman ugiba. Njene ostarele, nekoliko izgubljene oči, so vedno bolj zbegane, dokler ji gospa Martha ne odkrije skrivnosti in pokaže na Štefi.

Štefi je ponosna na svoje delo.

»Nekaj takega boste napravili tudi meni,« je gospa Rosensteinova navdušena.

Po Prešernovih stopinjah

Ne bilo bi prav, spričo Prešernove genijalnosti, če ne bi omenili kar cele vrste njegovih rojakov iz vasic in zaselkov pod Stolom. Vse kaže, da je živel že od nekdaj tamkaj izjemno nadarjen rod, ki ni venel v neki osamljenosti in primitivnosti. Prekupčevanje te ali one vrste razne idoče obrti, bližina ceste in meje, pa še tako izredna lepota kraja, podobne raja — vse je bilo v prid razvoju, gospodarskemu in duhovnemu, teh ljudi pod gorami. Tkalci, platnarji, furmani, cele generacije duhovnov in posvetnih izobražencev — vse to je pljuskalo svoje vplive in pobude v te ljudi, ki so vztrajno hoteli, da bi bili njihovi sinovi nekaj več kot so bili oni sami.

In res! Malo pokrajin, takorekoč sosesk, je dalo Slovincem toliko velmož, kot prav ta vrsta vasic od Begunj, preko Poljč, Rodin, Smokuč, Doslovič, Breznice, Vrbenj, Zabreznice, Zirovnice in Most. Od Knaflja, bratov Janš, Copa, Prešerna, Pogačarja, Zupana, Finžgarja pa do Jalna in Kersnika.

Sprehodimo se po tej najlepši poti in pokramljajmo o nekaterih možeh, ki so nam jih rodile te vasi pod zasneženimi gorami!

Spodobno bo, če prvo besedo spregovorimo o mecenu Luki Knaflju, rojaku iz Doslovič, s čigar štipendijo se je Prešeren preživljal nekaj svojih dunajskih let.

Luka Knafelj

Francetu se na Dunaju ni tako dobro godilo kot v Ljubljani, kjer so ga razvajali strici s podporami in kjer je imel kot sposoben inštruktor zaslužka kolikor je hotel.

Na Dunaju pa je bilo drugače. Strici so ponehivali pošiljati podpore, ker so bili razočarani nad Francetom, ki ni hotel v duhovski poklic. Zato si je mladi jurist pač moral poiskati kruha sam. Našel ga je, in še celo zelo dobrega, v Klinkowströmovem vzgojnem zavodu. Dobival je na leto kar 300 goldinarjev poleg proste hrane in stanovanja.

A ker je dal učencu Auerpergu, kranjskemu, rojaku, ključ od svoje biblioteke, se je zameril gospodarju in zato koncem leta 1823 službo izgubil.

K sreči je potem dobil Knafljevo štipendijo in nekako za silo shajal. Sam je pisal z Dunaja domov v Vrbo 24. maja 1824: »Ke bi stiftenge na blo, bi mi' blo prov hudo šlo, tako je pa še za prestati.«

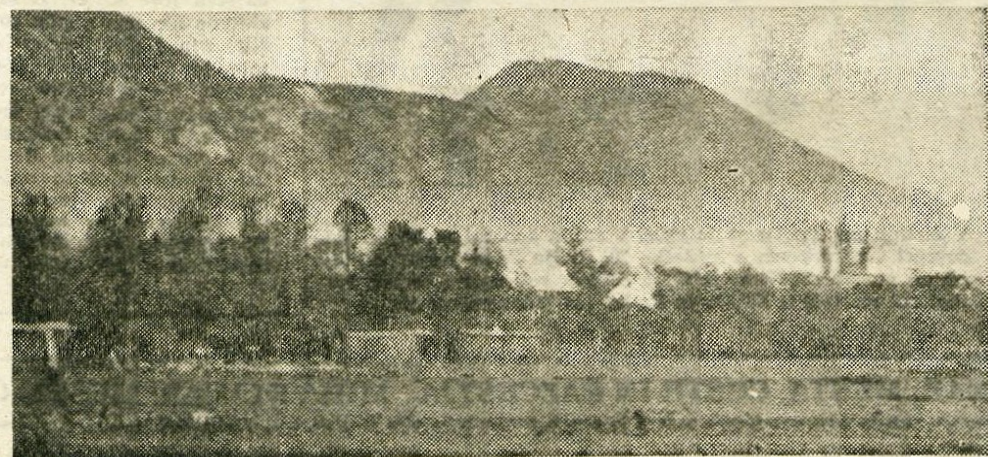
Kdo pa je bil ta Knafelj, čigar štipendija je tako po-

magala Prešernu pri študiju na Dunaju?

Zatrdno vemo o mecen-sko nastrojenem rojaku Luki Knaflju le to, da je bil v letih 1658—1671 župnik v Gross-Russbachu na Nižjem Avstrijskem, nedaleč od Dunaja.

Zagonetno življenje Luke Knaflja je pravzaprav še prav malo raziskano. Le to je gotovo, da je bil doma s Kranjskega. Iz Doslovič pa je le domnevno. Res se tamkaj neki domačiji pravi »pri Knaflju«. A kaj bolj natančnega pa še ne vemo. Celo rojstno letnico 1620 so morali izračunati iz vpisa v mrliški knjigi, ki pove, da je bil stari župnik v Gross-Russbachu pokopan 1. julija 1. 1671 »aetatis snae 50 annorum, natione Carniolus.«

Ta »upokojeni duhoven« (theologus emeritus), kot ga imenuje ustanovna listina, je moral že kot razmeroma mlad človek obogateti: na Dunaju, kjer je služboval do svojega 38. leta, je imel v lasti hišo št. 870 (pozneje Jakobergasse 10) in posestvo »Trumpelhof« v Grinzingu pri Dunaju.



Vasi pod gorami

Oboje premoženje je ob svoji smrti veljalo prodati, izkupiček pa vložiti v ustanovo, iz katere naj obresti uživajo dijaki iz njegove rodne Kranjske. Sprva je bilo le četvero štipendijskih mest, po 50 goldinarjev na leto. Z dobrim in pametnim upravljanjem ustanove pa se je glavica tako pomnožila, da je bilo tik pred prvo svetovno vojno (leta 1913), možno izplačevati iz njenih obresti kar trideset letnih štipendij po 1200 kron. To pa je bil za slovenskega študenta zares »nobel« dohodek, saj je bila začetna uradniška ali učiteljska plača tedaj prav toliko!

Spričo tega dejstva, lahko rečemo, da je prav Knafljeva ustanova omogočila toliko Slovincem študij na Dunaju. Tekom dveh in pol stoletij!

S Knafljevim imenom smo sicer poimenovali ulico v

Ljubljani — lepo pa bi bilo, če bi s hvaležnostjo v mislih, ugotovili tudi točen kraj njegovega rojstva in tako pokazali, kje je bil ta naš vrli mecen doma. Zanimalo pa nas bo zagotovo tudi to, če Knafljeva ustanova še obstaja? Slišimo, da še!

Mimogrede velja še to povedati, da Knafljevo ime v teh krajih še ni povsem izumrlo: gospodarici v hiši, kjer je bil rojen pisatelj Fran Salezij Finžgar, je ime Slavka Knafelj!

Finžgarjeva akcija

No, in tako smo že pri Finžgarju, še enem slovitem možu iz teh vasi pod gorami. Pisatelj čudovitega romana »Pod svobodnim soncem« je zagledal luč sveta v Doslovičah, dne 9. februarja 1871. Za časa narodnoosvobodilne vojne je Finžgar stal odločno na strani OF. Prav tako kot njegov prijatelj arhitekt Jože Plečnik. Prešernoslovci moramo biti Finžgarju še posebno hvaležni: prav on je dal pobudo in prav on sam je izpeljal akcijo za odkup pesni-

svetu, tik pod cerkvico svetega Marka, pa je bila postavljena Vovkom nova hiša v domačem slogu. V stari hiši, kjer je tekla zibelka našemu prvemu geniju, je bilo urejeno vse tako, kot nekoč... Odtlej je postala Vrba cilj romanja za vse kulturne Slovence. Gotovo so le malokateri, ki pesnikovega doma še niso obiskali.

Pohvaliti pa je treba skrb krajevnih faktorjev, ki so sedaj po tolikih letih, vendarle pripravili res lep prostor za počitek tisočerm šolskim ekskurzijam in pa že kar nujno — diskretno nameščene — sanitarije. Prej se otroci niso vedeli kam dajati, zdaj pa je v bližini celo gostišče. — Le na glavni gojenjski cesti, ki vodi od Lesc proti Jesenicam, ne bi smela stati samo tabla s suhoparnim napisom »Vrba«, pač pa lepši, zgovornejši kažipot do rojstne hiše največjega Slovence!

Trije slikarji

Na Breznici pod Stolom so bili doma kar trije slikarji:



Anton Janša (rojen 20. maja 1734), Valentin Janša (12. februarja 1747) in Lovro Janša (30. junija 1749). Vsi trije nadarjeni bratje so preživeli svoja najbolj plodna leta na Dunaju in se tam tudi uveljavili in dosegli vsesplošna priznanja.

Najstarejši brat, Anton, se je že doma bavil s slikarstvom in čebelarstvom. Še preden je vstopil v dunajsko bakrorezno-risarsko šolo, je imel doma na Breznici »ulnjak s sto panji čebel«. Ta čebelnjak še obstaja, na trati, vzhodno od cerkvenikove hiše na Breznici. Seveda pa vanj sedaj ne bi šlo sto panjev; komaj, komaj šestindeset »kranjčev«. Sicer je res, da so včasih drugače čebelarili. Qosti je bilo kočnic na prostem, še več pa raztresenih na raznih ugodnih pašiščih.

Pa naj bo tako ali drugače, Anton Janša je veljal tedaj za najimenitnejšega avstrijskega čebelarja. Pustil je slikarstvo svojima bratoma in se povsem posvetil povzdigi čebeloreje. Kot potovalni čebelarski učitelj je po vsej Avstriji propagiral sodobnejša gledanja v tej stroki. Učil je, da se čebel ne sme moriti zaradi odvzema medu, da je treba čebelje roje voziti na medonosno pašo v druge kraje, skratka: učil je čebelarje novodobnih načel, ki veljajo skoro v celoti še danes.

Koliko veljaven je moral biti naš rojak spričuje že to, da je mogočna cesarica Marija Terezija zaukazala vsem čebelarskim učiteljem v Avstriji, da se morajo učiti in čebelariti po Janševih načelih. — Anton Janša je umrl 13. septembra 1773 na Dunaju.

Drugi brat, Lovro Janša, je doštudiral dunajsko slikarsko akademijo in postal priznan krajinar. Poročil se je leta 1786 z neko Dunajčanko in si s tem kar nekako zaprl pot v domovino. Skušal je, kot eden najboljših absolventov akademije, posvetiti se profesuri na tej ustanovi — a oviral ga je pri tem sam kurator slikarske akademije grof Kobencelj, Ljubljančan... Torej spet polna pod noge od rojaka! Ne od tujcev, ki so Lovra Janšo vedno laskavo ocenjevali! Šele leta 1811 je Lovro Janša postal pravi profesor na dunajski slikarski akademiji...

O umetnosti Lovra Janše nismo poklicani soditi. Vemo le to, da je svoje sposobnosti pokazal že s tem, da je on sam predvsem risal, drugi umetniki — bakrorezci pa so te njegove risbe prenašali na plošče. Torej je bil res pravi kreator! Naše seme, ki pa je plodilo le tuje njive... Lovro Janša je umrl na Dunaju, dne 1. aprila 1812.

Omeniti moramo še tretjega, najmlajšega brata, Valentina Janša. Tudi ta se je posvetil slikarstvu in prav tako, kot brat Lovro, študiral na dunajski slikarski akademiji. Očitno je, da je bilo ime Janševih v slikarskih krogih že tako veljavno, ker je Valentin postal že od vsega početka študija dvorni štipendist. Od leta 1786 pa vse do smrti je učiteljeval na akademiji. Njegova posebna stroka so bila predavanja iz zgodovinskega slikarstva in risarstva. — Umrl je 11. avgusta 1818, prav tako na Dunaju, kot oba njegova brata.

»Potem je pa prav,« je pripomnil Meister v pijanskem zanosu in skušal pogledati na svojo uro. »Ven z vami. Obisk pričakujem!«

»Vašemu obisku bo precej težko priti sem. Vsa vrata v to sobo so zaklenjena, razen tistih, pri katerih stoji Atkins. In vrata tudi ostanejo zaklenjena.«

Meister je nekaj zagodrnjal in se opotekel. Padel bi bil, če bi ga ne bil Wembury ujel za roko in ga posadil na stol.

»Čarovnik!« Meister je sedel in si z rokami opiral glavo. »Precej prebrisan mora biti, če me hoče dobiti. Danes ne morem misliti, toda jutri, Wembury, jutri vam povem, kje ga lahko primete. Sposoben detektiv ste, ne?« Bebasto se je zasmejal: »Dajte, popijva ga kozarček!« Komaj je izgovoril, so na glavnem lestencu ugasnile dve ali tri svetilke.

»Kdo je to storil?« je vprašal Wembury in se bliskovito obrnil. »Ali se je kdo dotaknil stikala?«

»Ne, Sir,« je dejal Atkins, ki je stal pri vratih. »Dotaknil bi se ga lahko samo jaz.« Tudi Hackitt, ki je stal ob oknu in ga pozorno motril, so vznemirile luči, ko so ugasnile.

»Pojdite na to stran sobe, tam ste preblizu okna!« mu je ukazal Wembury.

»Čudim se, kdo bi bil utegnil zagniti zaveso, Mr. Wembury,« je dejal spet mirno Hackitt. »Prisegel bi lahko, da ni tega storil stari gospod. Ko sem ga zapustil, je spal in ga tudi vi niste mogli poklicati telefonično.«

Potisnil je zaveso nazaj in se zastrmel v bled, bradat obraz tik za okenskim steklom na drugi strani okna, ki pa je naglo izginil.

Na prestrašeni Hackittov vzklik je Alan pohitel k oknu. »Kaj je bilo to?«

Bil je rob divana in v neznosni bolečini je izpuštil jetnico. V naslednjem hipu je že ni bilo več. Ko je spet segel po njej, je zgrabil v prazno.

Potem pa je zaslišal — globok, bobneč in grozeč glas.

»Meister, prišel sem...« in nato se je začelo nekako kašljanje — dolgo, daveče kašljanje... »Luč, luč!« je vzkliknil Wembury in slišal, kako so se nekje zaloputnila vrata.

»Naj kdo prižge vžigalico! Ali nima nihče od vas žepne svetilke?« V tem so hipoma zagorele spet električne žarnice. Na pol oslepljeni od nenadne močne svetlobe so se začudeni začeli ozirati po sobi. Nikogar ni bilo v sobi več pa tudi ne manj kot tedaj, ko je ugasnila luč. Vsa vrata so bila zapahnjena kot prej in na steni je še vedno visel ključ.

Alanove oči so begale po stenah, v tem pa mu je zledenela kri po žilah.

V kotu je napol klečal, na pol visel, pribit na steno z bodalom iz svoje lastne palice, Meister — mrtev.

Od nekod izven sobe se je oglasil smeh — dolgotrajen, pošastno porogljiv smeh. Može so prislunili in vztrepetali in celo dr. Lomondov obraz je prebledel.

44

Pretekla je ura, odkar so odstranili Meistrovo truplo. Dr. Lomond si je nekaj zapisoval v svojo beležnico. Bil je vse prej kot vznemirjen. Kljub temu se mu je zdelo, da je zadnje pol ure dvakrat slišal čuden šum, kakor bi nekje stopical človek. »Mr. Wemburyja grem iskat,« je dejal stražniku. »Ročno torbico pustim kar tu.«

»Mr. Wembury je dejal, da se vrne, Sir, če hočete počakati nanj,« je dejal stražnik Harrap.

Meistrovi izjavi ponaredil njen brat.«

»Kako je prišla v sobo?«

»Tega ni hotela povedati — popolnoma strta je. Njenega brata smo prijeli in čeprav sem trdno prepričan, da bo oproščen in sem ji to povedal, neče verjeti.«

»Ubogi otrok! In vendar vam želim, fant moj, srečen konec te zadeve in vse ostalo,« je zategnjeno dejal dr. Lomond.

»Srečen konec? — Doktor, vi ste optimist!«

»To sem tudi! Jaz nikdar ne izgubim upanja! Torej ste prijeli mladega Lenleya? Smeh, ki smo ga slišali — hu!«

Wembury je zmajal z glavo. »To ni bil Lenley. S smehom ni v zvezi prav nič skrivnostnega — to je bil nekdo iz Flanders-Lane, ki je bil na poti proti domu — pijan, kakor vedno. Stražnik pred hišnimi vrati ga je slišal in videl.«

»Pa je zvenelo kot da je v hiši sami,« je pristavil še dr. Lomond in se zgrozil. »No, Čarovnikovo delo je končano, zdaj nikomur več ne grozi nevarnost.«

»Nevarnosti je še vedno dovolj...« je začel Wembury in dvignil glavo ter prislunil. Tokrat je bil šum še glasnejši. »Kaj je bilo to? Slišati je bilo, kot da se nekdo premika po hiši,« je menil dr. Lomond. »Ta šum sem že slišal tudi prej.«

Alan se je dvignil. »V hiši ni nikogar razen moža zunaj. Stražmojster!«

Harrap je vstopil. »Prosim, Sir,«

»Ali ni nikogar od vas zgoraj?«

Wembury je šel k vratom, jih odprl in zaklical:

»Ne da bi vedel, Sir.«

»Ali je kdo tam?« Nobenega odgovora. »Poča-

39

Čarovnik

»Ne vem! Nekdo je bil tu!«

»Tudi jaz sem nekaj videl,« se je oglasil Atkins.

Postalo je nevarno. Alana je spreletel srh po hrbtu, nato pa se mu je telo vzpelo in ramena vzravnila.

»Hitro! Skušajte moža dohiteti in prijeti!« je vzkliknil. V tem hipu so ugasnile vse luči v sobi.

»Ne premikajte se!« je šepnil Wembury.

»Ostanite mirno na svojih mestih! Atkins, ali ste vi ugasnili luči?«

»Ne, Sir!«

»Ali se je kdo drugi dotaknil kakega stikala?«

Nad vrati v opažu je zasvetila rdeča lučka.

Klik. Nekdo je stopil v sobo.

»Atkins, pretipajte se ob mizi do Meistra in ostanite pri njem. Vsi ostali ostanite mirno na svojih mestih!«

Kdorkoli je že bil, zdaj je bil v sobi. Alan je slišal nemirno dihanje in rahle korake na preprogi. Čakal je. Nenadoma se je posvetilo, samo za hip je padel droben žarek električne žepne svetilke na železno blagajno in spet ugasnil. Nekdo si je dal opravka pri blagajni. Alan se še vedno ni ganil. Lahko bi bil skočil k skrivnim vratom in neznanu prestregel pot, vendar si je premislil in začel razprostrti rok stopati proti blagajni. Počasi se je pomikal dalje in natanko prisluškoval. Dotaknil se je nekoga in zgrabil, toda v naslednjem trenutku bi bil ujetnika v strahu in presenečenje skoraj spet izpuštil. V rokah se mu je vila in se obupno branila — ženska.

»Kdo ste?« je vprašal hripavo.

»Izpustite me!« je šepetal neznan glas vznemirjeno.

»Potrebujem vas,« je dejal, v tem pa z vso silo zadel s kolenom ob nekaj oglatega in trdega.

»Seržant hoče preiskati hišo. Morda bodo prav svojevrstne stvari zagledale beli dan.« »Jaz osebno,« je pristavil, »pa bi rad pretaknil Meistrovo kaščo ali njegovo vinsko klet, ali pa prostor, kjer ima pivo.« Lomond je spet zaslišal šum. Stopil je k vratom, ki so vodila v Meistrovo sobo, jih odprl in se začudil. Po stopnicah je prihajal Wembury.

»Hiša ima tri dohode. Dva sem našel,« je poročal.

V tem trenutku se je vrnil tudi Atkins, ki je pregledal nekaj spodnjih prostorov.

»Ste opravili?« je vprašal Wembury.

»Da, Sir. Meister je bil res prekupevalec z ukradenimi stvarmi.«

Alan je počasi pokimal. »Da, vem. Ali je zamenjava že tu?«

»Da, Sir.«

»Prav. Potem lahko greste. Lahko noč, Atkins!«

Lomond je pozorno pogledal Alana. Počakal je, da je mož odšel, nato pa k pogrnjeni mizi pritegnil stol. »Wembury, dečko moj, zdi se mi, da vas nekaj skrbi — ali je zaradi gospodične Lenleyeve?«

»Da — obiskal sem jo.«

»Seveda je bila ona tista, ki je prišla v sobo v tako neprilichnem trenutku!«

Alan je strmel vanj.

»Lomond, vse vzamem nase in povedal vam bom nekaj, vseeno, čeprav so razlogi za to, da ne bi smel. To, kar se je zgodilo, je postavilo vso zadevo »Čarovnik« na glavo. Kar se je pripetilo danes zvečer, bo najbrž uničilo mojo policijsko kariero... in vendar se ne menim za to. Da, bila je Mary Lenley.«

Zdravnik je resno pokimal. »To sem si mislil,« je dejal.

»Prišla je, da bi dobila ček, ki naj bi ga po

kajte me tu, pogledat grem.«

Precej dolgo ga ni bilo nazaj. Ko se je vrnil, je bil njegov obraz bled in prepaden.

»Prav, stražmojster, lahko greste,« je ukazal kratko in ko je mož pozdravil in odšel, je dejal: »Zgoraj so bila odprta vrata in v sobo je najbrž skočila mačka.«

Lomondovi pogledi se niso odmaknili od Wemburyjevega obraza. »Tako prestrašeni ste videti. Kaj se je zgodilo?« je vprašal.

»Res sem zelo prestrašen,« je priznal Alan.

»Ta kraj diši po smrti!«

Wembury je šel k vratom, jih odprl in zaklical: »Ali ste videli,« mu je očital. »Zakaj ne poveste?«

»Menda res znate brati misli!« Alanov glas je bil nekam hripav.

»Deloma že,« je odvrnil oni drugi počasi. »V tem trenutku mislite na glavnega inspektorja Bliša, ne?«

Wembury se je začudil, bil pa je vesel, da mu ni bilo treba odgovoriti, kajti v tem je potrkalo na vrata in v sobo je stopil stražmojster.

»Pravkar sem prejel sporočilo, da je prek zidu splezal neki možak,« je javil.

Wembury se ni ganil. »Aha... Kdaj je bilo to?«

»Pred nekako petimi minutami.«

»Ali je bila to tista mačka?« je sarkastično vprašal dr. Lomond, toda Wembury ni odgovoril.

»Ali ste ga videli?« je vprašal.

»Ne, Sir, zgodilo se je, ko sem bil tu zgoraj,« je odvrnil Harrap. »Oprostite mi, Sir, toda čas, ko bi moral biti izmenjan, je že davno potekel.«

Wembury ga je nestrpno zavrnil: »Ze prav, že prav, lahko greste domov.«

Ko je mož odšel, je zavladal dolg molk.

»Kaj si mislite o tem?« je nazadnje vprašal dr. Lomond.

»Lahko je bil kak poročevalec. Ti ljudje bi se

GLAS pionirjev



Lisica in plašni zajec

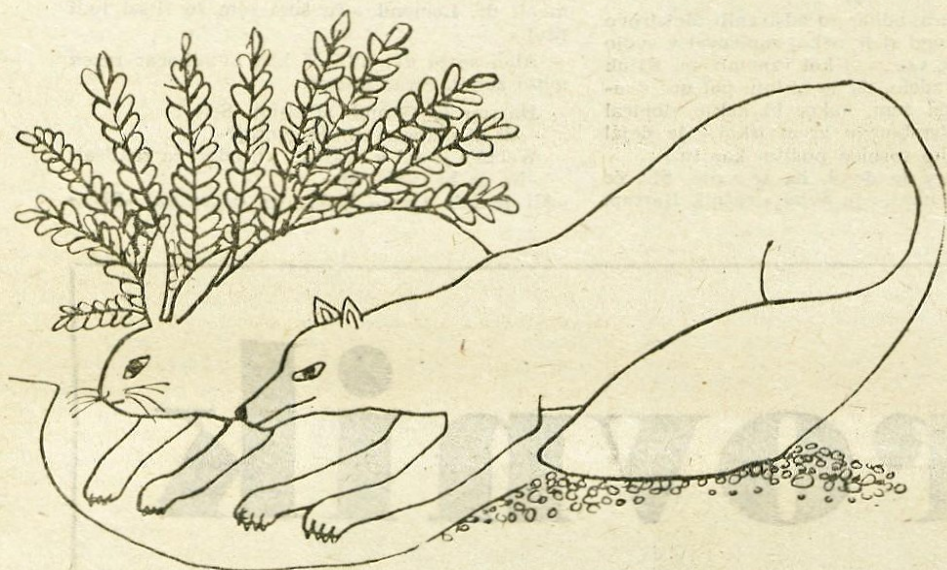
Nekoč je v gozdu zavladała velika suša. Že več mesecev ni bilo dežja in živali so trpele zaradi žeje.

Zajec in lisica sta se odločila, da izkopljeta vodnjak, kjer bi lahko dobila vedno dovolj vode, da ne bi trpela ob tem pomanjkanju.

Ko je lisica prišla neko noč k vodnjaku je videla, da je vode veliko manj, kot bi jo moralo biti. Takoj je posumila, da jo je zajec preveč porabil. Dogovorjena sta namreč bila, da bosta pila samo podnevi, a zvečer je bilo v vodnjaku še dovolj vode.

drznost. Udaril je z levo, udaril z desno roko, in potem je poizkušal še z nogama. Vsakokrat pa se mu je roka ali noga prilimala na umetnega — lesenega zajca.

Zajec ni vedel, zakaj se ne more ločiti od svojega nasprotnika. Postalo ga je



Dolgo sta kopala, da sta prišla do vode. Takrat se namreč zajec še prav nič ni bal lisice. Tudi drugih živali se ni bal in je bil zaradi tega zelo priden delavec.

Ostale živali jima pri delu niso hotele pomagati, ker so bile prepričane, da ne bosta našla vode.

Ko pa sta končno le prišla do vode, jo je bilo premalo, da bi jo lahko preveč trošila. Sklenila sta, da jo bosta rabila le toliko, kot je nujno potrebno za pitje.

Lisica je bila že od nekdaj zvitá žival. Iz lesa je naredila zajca in ga premazala s smolo. Postavila ga je k vodnjaku in odšla.

Pravi zajec se je res naslednjo noč počasi približal vodnjaku. Kot vsako noč se je hotel kopati v vodnjaku. Bil je pogumen in se ni niti najmanj ustrašil, ko je zagledal prikazen ob vodnjaku. Ko pa je zagledal, da je to neki zajec, se je tako razjezil, da se je zagnal v njega in ga hotel pretepsti za pre-

strah. Začel je cviliti, obljubil je, da se ne bo nikoli več približal vodnjaku, a nič ni pomagalo. Ko je bil od strahu že skoraj mrtev, se je le po srečnem naključju odličal. Zdirjal je kar so ga nesle noge. Niti enkrat se ni več ozrl.

Od tedaj se zajec boji vsega. Nikdar ne more pozabiti na prestani strah. Tudi vode se izogiba, če se jo le more, a še prav posebno se boji lisice — svoje največje sovražnice.

zelo velike. Zaposliš se lahko v gospodarstvu ali pa v upravni službi (knjigovodja, komercialist, računovodja itd.). Po končanem šolanju je dovoljen neposreden vpis na pravno in ekonomsko fakulteto ter na višjo komercialno šolo. Vsako leto pa izdajo posamezne fakultete razpis s pogoji za vpis, kjer so predvideni dopolnilni izpiti (npr.: na medicinski fakulteti latinščina).

Življenje v našem kraju

TUPALIČE

Tupaliče leže ob glavni cesti. Se med vojno smo imeli tri gostilne. Ena je bila tudi pri nas. Zaradi prevelikih

davkov pa smo jo zaprli. Od dveh trgovin je ostala le ena. Se vedno pa sta v naši vasi mlin in žaga. Ljudje si pridno gradijo nove hiše. Leta 1960 so v cerkvi sv. Klemenca našli več sto let stare freske. Marsikdo si jih z zanimanjem ogleda.

Dobili smo tudi asfaltirano cesto. Prebivalci so po njej hrepneli že vrsto let. Dobili smo tudi novo razsvetljavo in avtobusno postajo. V vasi kar tekmujejo z nakupom televizorjev. Pred hišami imajo urejene cvetlične grede. Lani so Nagličevi za njihov vrt dobili celo nagrado. Turisti se radi zadržujejo pri nas.

Elči Vreček,
Osn. šola Preddvor

Moj oče - miličnik

Moj oče opravlja službo miličnika že devetnajsto leto. Njegova služba je težka in naporna, kajti miličniki imajo največkrat opraviti z nepoštenimi ljudmi: tatovi, vlomilci, pretepači, goljufi in včasih tudi z ubijalci, skratka z vsemi, ki so zlo vsaki državi. Prav zato morajo biti miličniki vedno budni in oprezni, ker nikomur ne piše na čelu ali je pošten ali nepošten.

Vsak miličnik mora biti izobražen, mora znati skici-

rati, fotografirati, pisati na pisalni stroj, ravnati z raznovrstnim orožjem, voziti moped, motor in avto, znati mora smučati, plavati, reševati itd. Vse to se miličnik nauči v posebni šoli. Težka je očetova služba in tudi odgovorna, vendar jo opravlja z veseljem in z zadoščenjem, da pomaga z vestnim delom poštenim ljudem.

Ivan Martinčič,
Osn. šola Cerklje

Moja stara babica

Skoraj vsak ima babico in tudi jaz sem jo imel.

Imela je zgubano čelo in nosila je naočnike. Vedno je bila oblečena v črno obleko, kakor pač vsi stari ljudje. Ruto je imela pomaknjeno daleč na čelo. Njene roke so bile hrapave.

Zgodilo se je ob novem letu. Babica je šla tisti dan zgodaj spat, mi pa smo se še pogovarjali. Sklenili smo, da babici pripravimo pod novoletno jelko darilo. Bilo je skromno. Dali smo ga v škaflo in ga lepo zavili. Povezali smo jo z zlatim trakom, okrasili s smrekovo vejico in postavili pod novoletno jelko.

Zjutraj, ko je babica vstala, je bila zelo presenečena. Kar verjeti ni mogla, da je vse to res, kar vidi. Solze so ji stopile v osušene oči, ko si je ogledovala darilce. Tu-

di mi smo bili veseli, ker smo gledali srečo v babičinih očeh. Segli smo ji v roko in ji zaželeli še veliko let. Zal pa se ta želja ni izpolnila.

Lado Polajnar,
Osn. šola Cerklje

Lovska

Moj ded je bil lovec. Zelo rad je streljal.

Nekega večera je zagledal na gnoju za hlevom lisico. Zvečer jo je šel čakati, ker pa je bilo hladno, je šel v hlev. Stopil je na stolček, ki ga je imela babica za molžo, vtaknil puškino cev skozi okno in čakal. Dolgo je čakal. Ura je že odbila enajst, lisice pa ni bilo od nikoder. Lisica se je končno prikazala in skočila na gnoj. Ded je spet previdno pomolil cev skozi okno, pomeril in ustrelil. Počilo je in krava se je ustrašila. Brnila je starega očeta in ded je padel s stolčka naravnost v gnoj. Po stegnih in zadnjici je bil ves blaten in umazan. Ko je šel gledat na gnoj, se mu je lice razlezlo v nasmeh. Videl je lepo lisico — njegov plen.

Jože Weissseisen
Osn. šola Cerklje



Učence Osnovne šole Križevki Cvetko Strukelj je osvojil na pionirskem republiškem prvenstvu v rečnem modelarstvu drugo mesto. Cvetko stanuje v Retnah pri Križah. Naredil je že štiri modele tipa »Jadrana«, a zadnja uvrstitev je njegov dosedanj največji uspeh.

Šolanje na ekonomski šoli

Bralka »Glasa pionirjev« J. K. nam je poslala naslednje vprašanje: »Prosim, da mi v Glasu pionirjev odgovorite na naslednje vprašanje: Rada bi se vpisala na ekonomsko srednjo šolo. Kakšen poklic bi lahko dobila po končanem štiritletnem šolanju? Kakšne so možnosti nadaljnjega šolanja?«

Odgovor: Čeprav ni v navadi, da bi odgovarjali na nepodpisana pisma, smo naredili izjemo, ker je to vprašanje, ki zanima tudi ostale učence. Po končani ekonomski srednji šoli dobi dijaki naslov ekonomskega tehnika. Možnosti za izbiro poklica so

SMRT ZAJCA

To se je zgodilo v gozdu. Lovec je s puško zajca ubil, ko je štiri mladiče tekal učil. Mladiči so v goščo zbežali, zajec stari obležal je v travi.

Karlo Pestar
Osnovna šola Predoslje